

és maradványaik elplanírozása pedig a 120-as, 130-as évekre tehető.

Szót kell ejtenünk még a 3. árokban talált régészeti jelenségekről is. Itt munkánkat több, az AKG egykori régi épületéhez tartozó visszabontott, de igen mélyre alapozott téglafal nehezítette. A falak részben roncsolták azt az enyhén ÉK-DNy-i irányú utat, melyet minden valószínűség szerint már a legkorábbi időszakban kialakítottak és használatban lehetett végig a római kor folyamán. Jól mutatja ezt, hogy mind a legkorábbi cölöp-építmények alapárkai, mind a későbbi kőépületek az út irányához vannak tájolva. Az utat – átvágott rétegeinek tanúsága szerint – többször megújították. Felszínét mészkőlapokkal burkolták, melyeket, ha kis részletekben is, de sikerült megfigyelnünk. Az út egy kisebb részletét megtaláltuk az 1. árok K-i végében is.

VÁMOS PÉTER

57. Budapest, III. Nagyszombat utca 1.

B, Ró

A 17970/1 hrsz. telek feltárásait (2004–2005 és 2005–2006) összegezve elmondahtó, hogy a használatára és a legkorábbi megtelepedésre utaló emlékek a bronzkorból származnak. Ezt követően a kora római időszakban a térség vízmentes területnek számított és ipari funkciót töltött be, amelynek bizonyítékait, a későbbi idők bolygatásai révén csak elszórtan, elsősorban a telek déli részén sikerült megfigyelnünk. A Kr. u. 2. századra keltezhető sűrű-sárga agyagfoltos épületplanírozási réteg az egész területen jelentkezett. A Kr. u. 2. sz. végi tereprendezéssel hozható összefüggésbe a telek Ny-i felének szintemelése, valamint a korábbi cölöplyukak és gödrök feltöltése is. A régészeti rétegek a Kr. u. 2. századtól kezdődően erősen lejtettek a Duna irányába. A Kr. u. 3. sz. építkezéseivel hozható kapcsolatba a 2. századi rétegeket borító újabb planírozási réteg, kemencék és kisebb-nagyobb beásások.

A limesút K-i oldalának beépítettségére a jelenlegi kutatások alapján kevés az információnk, mivel a területet nem nyílt lehetőségünk teljes mélységében, teljes felületen feltárni. Kr. u. 2. és 3. századi építési horizontot figyeltünk meg. A Kr. u. 2. századi sárga-szürke agyagplanírozási réteg valószínűleg a limesút kiépítésével hozható összefüggésbe. A mész- és kerámiaégető kemencék ipari jellegű területhasználatra utaltak a 3. században. A 3–4. sz. folyamán épült ki az a K–Ny irányú mellékút, amely az amphitheatrum K-i kapuja felé vezetett, és amelyet a középkor folyamán is tovább használtak.

A római kort követően a terület mezőgazdasági célokat szolgáló vízjárta térség volt, amelyet a gyakori áradások veszélyeztettek. Az egykori Zichy-birtokhoz tartozó területen, a 18–19. századi feltöltésben talált nagy mennyiségű állatcsontanyag közeli húsfeldolgozó-
ra utalt. A hajó(k) alapanyaga is feltehetően 1830 után került feldolgozásra. Az állattartással és mezőgazdasági műveléssel kapcsolatban álló kőből épített kutak meg-

szűnése és feltöltése már a kékfestőgyár 1865-től kezdődő építkezéseivel köthető össze.

KIRCHHOF ANITA

58. Budapest, III. Nánási köz 2.

Ró

A BTM Aquincumi Múzeuma 2006. június 13. és október 18. között földmunkákhoz kapcsolódó régészeti szakfelügyeletet látott el. A telken 2006. március 22. és június 11. között végeztünk szondázó jellegű kutatást szennyvíztelep leendő objektumainak helyein, akkor régészeti objektumok nem kerültek elő. Az építéshez kapcsolódó földmunkákat pedig ez alkalommal kísértük figyelemmel: régészeti objektumok, illetve leletanyag sem került elő. A Duna-parton tavalyi évben feltárt csővezetéknyomvonalra is most fektették le a vezeték, amelynek földmunkái során az általunk feltárt V metszetű árok kis részlete, illetve a korábban szintén kutatott mészégető kemence hulladékrétegének egy része került elő. Északabba azonban – eltérve az eredeti, tervezett nyomvonalától – fel nem tárt területen is húzták tovább az árkot, amelynek egy pontján újabb, eddig ismeretlen késő római kori mészégető kemence K-i szélé került elő, ezt metszetben tudtuk dokumentálni. A továbbiakban itt régészeti objektum nem mutatkozott, a római épület falaitól K-re behelyezésre került az azokat védő falrendszer is, ezt a munkát is figyelemmel kísértük.

T. LÁNG ORSOLYA

59. Budapest, III. Nánási út 2.

Ó, Ró

2006. március 22. és június 2. között, megszakítással végeztük a fenti terület szondázó jellegű kutatását. A terület K-i, Duna felé eső részén 2005-ben végzett szondázás során régészeti lelet, objektum nem került elő. A telek Ny-i részén (Nánási út felé) szondaárkot nyitottunk. Ezek közül kettőt a jelenlegi Aranyhegyi-patak töltésének tetején, míg a másik kettőt a Duna-parttal egy szinten. A felületek közül kettőben az újkori feltöltés alját nem értük el (2–3 m mélyen) részben a Duna emelkedő vízszintje miatt, részben pedig azért, mert a leendő műtárgy is ezen a szinten marad. Az 5. sz. felületben 4 m mélységben értük el az újkori feltöltés alját, ebből szórvány őskori leletanyag került elő. Alatta sűrű, agyagos szint mutatkozott, amelyet azonban a dokumentálás után elöntött a Duna, így itt sem sikerült mélyebbre jutni. A 2. sz. felületben a 2 m vastag feltöltés alatt szintén a fent említett sűrű, agyagos réteg jelentkezett, benne egy K–Ny-i irányú, sekély, teknős aljú árokkal, betöltése újkori feltöltés volt. Az árok az Aranyhegyi-patak párhuzamos, talán a terület É-i részén állt egykori malomépülethez vezette a vizet. A sűrű agyagrétegben szondát nyitottunk, amelyből kiderült, hogy e réteg alatt további sűrű, barna homokos szintek, és talán újabb medernyomok voltak.

Az előkerült leletanyag alapján (terra sigillata, római kori építési törmelék) a szürke réteg alatti rétegsor már biztosan római kori. Felületben sajnos egyik réteget sem vizsgálhattuk, mivel a Duna emelkedő vízszintje miatt meg kellett szakítani a munkát.

T. LÁNG ORSOLYA

60. Budapest, III. Polgár utca 8–10.

Ró

2006. június 1. és augusztus 16. között megelőző feltárást végeztünk a 18059 hrsz. telken a volt dohánygyár, majd Budapesti Rádiótechnikai Gyár udvarán. A beruházó az ipari műemlékként nyilvántartott épületegyüttes homlokzati architektúrájának alapvető megtartásával irodaház létesítését tervezte mélygarázzsal kibővítve; ehhez kapcsolódóan vált szükségessé a régészeti munka közel 700 m²-en.

Feltártuk a Kr. u. 2–3. századi legiotábor egyik legénységi kaszárnyájának kisebb részletét a hozzá tartozó centurio-lakrész néhány helyiségeivel, a kaszárnyákat Ny-ról határoló többperiódusú út egy szakaszát, szélein vízelvezető csatornákkal és alapfalakkal, valamint kb. 20 m hosszan dokumentálhattuk a via sagularis Ny-i szélén futó É–D irányú vízgyűjtő csatornát. Az ásatás során előkerült gazdag leletanyag közül is kiemelkedik egy mészkőből faragott, életnagyságú női szoborfej.

ANDERKÓ KRISZTIÁN – BESZÉDES JÓZSEF

61. Budapest, III. Pusztakúti út

(Hrsz.: 65814, 65815, 65817/3)

B, LT

2006. augusztus 21. és szeptember 1. között beruházást megelőzően próbaszondázást végeztünk a területen. A telkek részben az egykori bánya alsó részére estek, ahol az 1950-es évek feltárásai során több népvándorlás kori temetkezés került elő. E telkektől K-re a Forrásliget lakópark területén 2000-ben több késő bronzkori (urnamezős) objektumot tártunk fel. A telek DK-i részén egy É–D-i irányú 15×4 m-es kutatóárkot nyitottunk. A felszíntől számított fél méterig húzódozó kevert feltöltés alatt termelt humuszos réteget találtunk, amelyből újkori és néhány korongolt kelta kerámiatöredék került elő szórvány leletként. A mélyítés során a leletanyag egyre fogyott, és csupán elvétve találtunk egy-egy apró, kézzel formált, talán az urnamezős kultúrába sorolható kerámiatöredéket.

A mélyítést a szonda É-i és D-i felében folytattuk tovább, de régészeti jelenség nyomára továbbra sem leltünk. Majd a megnyitott felület K-i falának mélyítését folytattuk, 1,5 m szélességben, ahol egy DNY–ÉK-i árok folytja rajzolódott ki. Az árkot két szondával átvágtuk az É-i és D-i részén, de leletanyag továbbra sem került elő, így annak korát nem tudtuk megállapítani. A szondázó ásatás tapasztalatai azt mutatják, hogy a domb aljában

feltárt felület felső szintjére több történeti kerámiát moshatott le a víz, ezzel magyarázható, hogy az adott területen az alsóbb rétegekből leletanyag szinte egyáltalán nem került elő és azonosítható régészeti jelenség nyomaira sem bukkantunk.

LASSÁNYI GÁBOR

62. Budapest, III. San Marco utca 48–50.

R, Ró

2006. november 17-én befejeztük a 17321 hrsz. telek építést megelőző feltárást, három különálló felületen. Összefüggő régészeti jelenségsort az I. és II. felületen dokumentáltunk. Legkorábbi objektumaink rézkori gödrök voltak, melyeket szórványosan, főleg az É-i rámpa területén sikerült feltárnunk.

A római kor időszakának legkorábbi építménye az I. felület DNY-i negyedében került elő. Az épület (raktár, vagy téglaszáritó?) D-ről és K-ről nyitott, oszloptornácos térből állt, szintúgy É-i oldala, ám ezt a frontot idővel az oszlopok közötti tér elfalazásával lezárták. Az épület egyetlen járószintjét a Kiscelli utcai téglaegető műhely téglatörmelék salakjával alakították ki. Az épület alapozási szegmensei nem alkotnak összefüggő alaprajzot; az épület további részeit a Bécsi út 161–163. sz. telkek területén az 1990-es években épült modern lakóházak fedik. A konstrukció kora csak relatív időrendben határozható meg.

A Kr. u. 2. sz. első felében É–D irányú, tengelyszimmetrikus, dupla soros, kívül vizesárokból, belül paliszádból álló védmű épült, valószínűleg a canabae legionis Ny-i szélének (pomerium) védelmére. A védelmi rendszer alkotóelemeinek (árkok, cölöplyukak) kialakításakor már visszabontották a korábbi (kő) építmény ÉK-i sarkát. A palánkrendszer érmekkel és kerámiatöredékekkel datálható.

A római rétegsort a Kr. u. 2. sz. második felében ásott gazdasági létesítmények (boronavázás épület alapozása, nyomtatógödör és hulladékgyödrök), majd a fent említett téglaegető szórványosan feltöltésre használt 3. századi hulladékhalmai (tegulae) zárják le.

HABLE TIBOR

63. Budapest, III. Szentendrei út 63–67.

Ró, Kö

2006. június 6–17. között teljes megelőző feltárást végeztünk a beruházással érintett területen (Hrsz.: 19261/2). A kultúrszint indulásának megállapítására 2 helyen is szondát mélyítettünk le. Mindkét szonda azt mutatta, hogy a kultúrszint jó 0,5 m-rel az alapozási sík alatt kezdődik. A terület az úgynevezett Ladik utcai temető még feltáratlan részletét rejti, az idei a 2004. évi feltárást folytatásának tekinthető. Az É-i szondában egy római kori csontvázas sírt találtunk. Szomszédságában egy habarccsal le kent kőfal részlete, egy sír építmény maradványa(?) került elő.